

Controleboringen Cellarius - De Hullu (project 494)

Briefrapport

Controleboringen Cellarius / De Hullu, Colmschate (project 494)

Behorende bij bureaustudie met adviesnummer 605, in het kader van de nieuwbouw van 12 woningen.

	Naam:	Datum:	Paraaf:
Akkoord Auteur	E. Mittendorff	07-11-2013	
Akkoord gemeentelijk archeoloog	B. Vermeulen	07-11-2013	

Datum uitvoering: 29 oktober 2013

Rapporteur: drs. E. Mittendorff

Bevoegd gezag: drs. B. Vermeulen

Aantal boringen: 7

Inhoud

Inhoud	2
1 Inleiding en werkwijze	1
2 Resultaten	2
3 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen.....	3
4 Selectieadvies.....	3
5 Selectiebesluit aan de hand van het booronderzoek	4
6 Literatuur.....	4
Bijlage I	5

I Inleiding en werkwijze

In Colmschate zal aan de Holterweg een twaalfstal nieuwbouwwoningen worden gerealiseerd. Bij de bouw zullen eventuele archeologische waarden ter plaatse kunnen worden verstoord. Daarom is in opdracht van het bevoegd gezag (Gemeente Deventer) door Archeologie Deventer een bureaustudie uitgevoerd.¹ Dit onderzoek was noodzakelijk om vast te stellen of de voorgenomen bodemingrepen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten zouden kunnen verstoren. Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld, op basis waarvan is geadviseerd om op het terrein controleboringen uit te voeren om de intactheid van de bodem te controleren. Deze rapportage vormt de verslaglegging van dit booronderzoek. Voor de geomorfologische, bodemkundige en archeologische context wordt verwezen naar de bureaustudie.

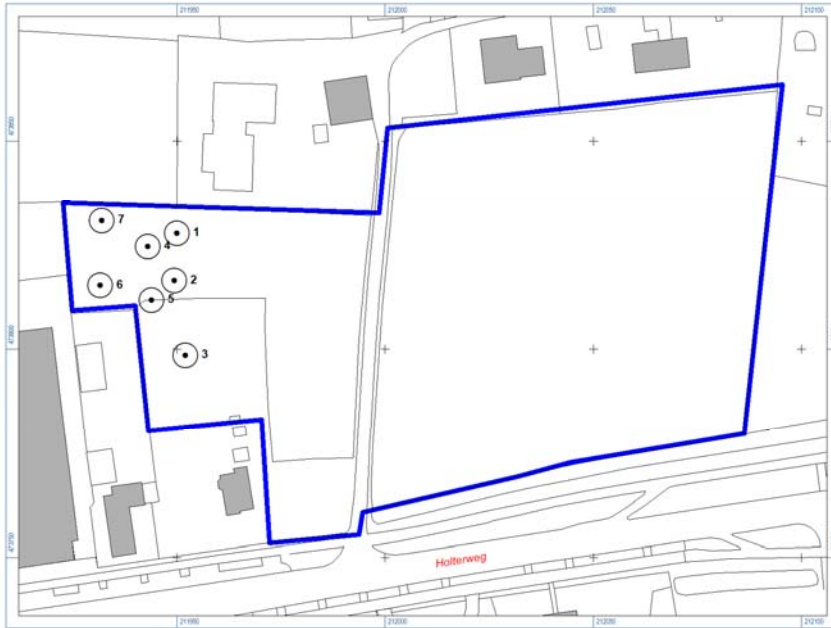
Op het noordwestelijke deel van het terrein van de geplande nieuwbouw zijn in totaal 7 boringen gezet. De boringen zijn zoveel mogelijk verspreid over het plangebied geplaatst (zie afb. 1). De boringen zijn gezet met een edelmanboor met een diameter van 7 cm, tot een maximale diepte van 100 cm. Het opgeboorde materiaal is in het veld visueel gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (houtskool, aardewerk enz.). Er zijn geen monsters genomen. De locaties van de boringen zijn met behulp van GPS ingemeten.

De boringen 2, 3 en 5 zijn buiten het gebied met een verwachtingswaarde gezet, om de begrenzing van de verwachtingswaarde in het veld te controleren.

Het booronderzoek richtte zich op de volgende onderzoeksvragen:

- Komt de natuurlijke bodemopbouw overeen met de beschrijving in de bureaustudie?
- Is de bodemopbouw ter plekke intact of is sprake van verstoringen in het plangebied?
- Dient de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied op basis van de resultaten van het booronderzoek te worden bijgesteld of blijft deze gehandhaafd?

¹ Stronkhorst, 2013.

Afb. 1: Overzicht van uitgevoerde boringen

2 Resultaten

De natuurlijke ondergrond in het onderzoeksgebied bestaat uit matig fijn, zwak tot matig siltig geel zand, dat als dekzand geïnterpreteerd kan worden. In boringen 1, 3, 5 en 7 vertoont het dekzand lichte gleyvlekken, deze zijn in de andere boringen in de bovenste laag van het dekzand afwezig. Het pakket jong dekzand heeft een dikte van 20-25 cm, daaronder bevindt zich siltig zand met leembaantjes (oud dekzand). De bovenzijde van het dekzand varieert tussen 6,30 en 6,60 m + NAP, waarbij het natuurlijke reliëf in westelijke richting iets op lijkt te lopen.

In alle boringen waren restanten van de oorspronkelijke bodem aanwezig, in de vorm van een donkerbruine zwak tot matig humeuze horizont (Bh-horizont). De aanwezigheid van deze relatief donkere, dunne B-horizont en dunne E horizont wijst op een interpretatie als veldpodzol.

In alle zeven boringen is een plaggendek aangetroffen. Dit bestaat uit donkergrijsbruin matig fijn, matig humeus zand. Sporadisch bevat het dek een fragmentje houtskool, in boring 3 bevat deze laag fragmenten steenkool. Andere vondsten zijn niet aangetroffen. Het plaggendek heeft een dikte van 40-50 cm. De overgang van het plaggendek naar de natuurlijke bodem/ondergrond verloopt vrij scherp. Aanwijzingen voor een prehistorische gebruiksfase of de aanwezigheid van een prehistorische akkerlaag zijn niet aangetroffen.

In alle zeven boringen is de stratigrafie intact en zijn geen diepe verstoringen aangetroffen. In boring 4 is sprake van een dunne laag opgebrachte grond met een dikte van 10 cm. De onderliggende lagen zijn echter nog intact, zodat hier geen sprake is van een verstoring van eventueel aanwezige archeologische sporen.

3 Conclusie en beantwoording onderzoeksvragen

Het plangebied bevindt zich op de zuidelijke flank van een lage dekzandrug. Het hoogteverschil tussen het oostelijke en het westelijke deel van het plangebied bedraagt ongeveer 30 cm. Aanwijzingen voor gebruik in de prehistorie of vroege middeleeuwen, zoals een akkerlaag, zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van sporen uit deze perioden kan echter op basis van dit beperkte booronderzoek niet worden uitgesloten, maar lijkt gezien het relatief vochtige bodemtype niet waarschijnlijk. De bovenste 40-50 cm van het profiel bestaat uit een dun plaggendek, dat vanaf de late middeleeuwen en nieuwe tijd op het land is opgebracht. Dit plaggendek is in alle zeven boringen intact. Het plaggendek zorgt voor een conserverende werking voor eventueel aanwezige archeologische sporen. De onderzoeksvragen kunnen daarmee als volgt worden beantwoord:

-Komt de natuurlijke bodemopbouw overeen met de beschrijving in de bureaustudie?

In het plangebied is inderdaad een plaggendek aanwezig, de ondergrond bestaat uit een laag dekzandduin. De natuurlijke bodemvorming in het plangebied voorafgaand aan het opwerpen van het plaggendek bestond uit een veldpodzol.

-Is de bodemopbouw ter plekke intact of is sprake van verstoringen in het plangebied?

Binnen het plangebied zijn geen verstoringen aangetroffen in de bodemopbouw.

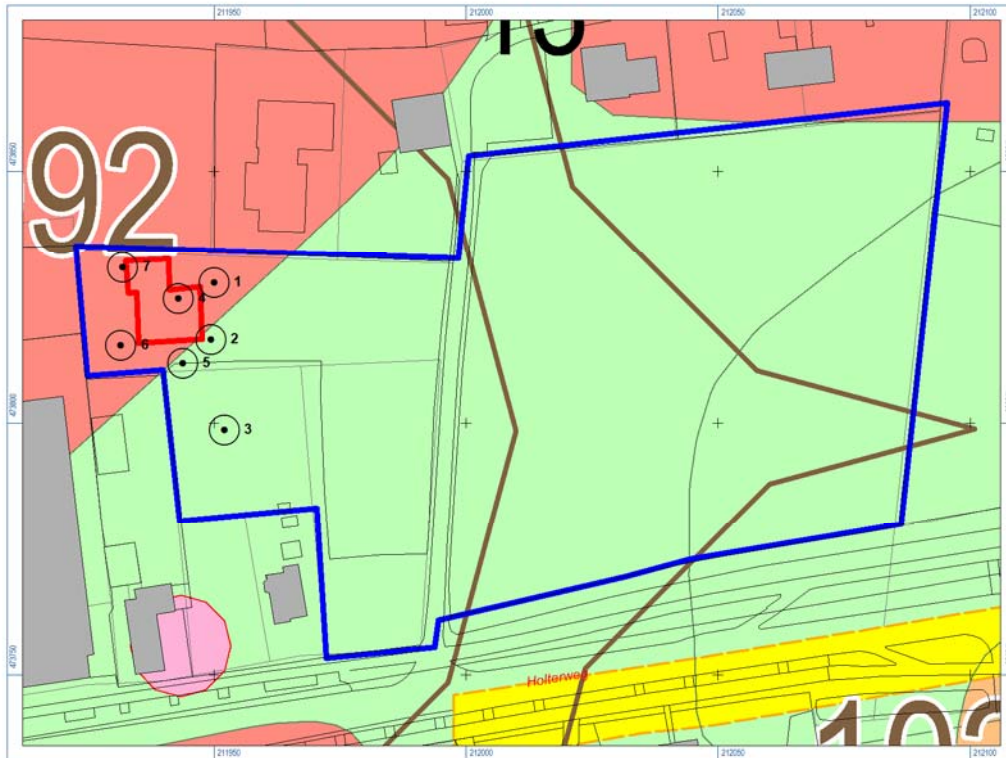
-Dient de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied op basis van de resultaten van het booronderzoek te worden bijgesteld of blijft deze gehandhaafd?

Hoewel de bodemopbouw in het onderzoeksgebied intact is, duidt de aanwezigheid van een veldpodzol in combinatie met regelmatig optredende gleyverschijnselen op een relatief vochtige bodem. Omdat tevens geen aanwijzingen zijn aangetroffen voor een prehistorische gebruiksfase van het terrein (bijvoorbeeld in de vorm van een akkerlaag) wordt de kans op de aanwezigheid van archeologische sporen uit de prehistorie en middeleeuwen laag ingeschat. De beperkte dikte van het plaggendek wijst erop dat het terrein pas relatief laat in cultuur gebracht is.

4 Selectieadvies

Hoewel de bodemopbouw in het onderzochte deel van het plangebied intact is, geven de resultaten van het booronderzoek aanleiding om de archeologische verwachting van dit deel naar beneden bij te stellen. Het relatief vochtige bodemtype en de aanwezigheid van gleyverschijnselen suggereren een kleine kans op de aanwezigheid van archeologische sporen. In de huidige plannen staat binnen de zone met een hoge verwachting een huiskavel gepland met een oppervlakte van ca. 180 m² (afb. 2).

Uit de relatief beperkte oppervlakte van deze ingreep (minder dan 200 m²) en de naar beneden bijgestelde verwachting voor dit deel van het terrein volgt het selectieadvies om de werkzaamheden vrij te geven en dus geen vervolgonderzoek voor te schrijven.

Afb. 2: Het geplande kavel aan de noordwestzijde van het plangebied (rood) ten opzichte van de archeologische verwachting en de uitgevoerde boringen

5 Selectiebesluit aan de hand van het booronderzoek

Het selectieadvies is voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog en wordt door de bevoegde overheid overgenomen.

Gezien de archeologische verwachting is in het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek noodzakelijk.

6 Literatuur

Stronkhorst, M., 2013. *Cellarius/De Hullu, Nieuwbouw 12 woningen*, archeologische bureaustudie 605, Deventer.

Bijlage I

Boorbeschrijvingen Cellarius – De Hullu

Boornummer	Diepte cm-MV	Beschrijving	Interpretatie
1			
(Maaiveld 6,95 m+NAP) Dekzand 6,40 m+NAP	0-30	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	30-40	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	40-50	Oranjebruin-geel matig fijn, zwak siltig, zand	BC2
	50-55	Oranjebruin matig fijn, zwak siltig, zand	BC1
	55-70	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C2 (dekzand)
	70-100	Geel fijn, zwak siltig, enkele leemlagen, lichte gleyverschijnselen	CI (oud dekzand)
	100	#	
2			
(Maaiveld 7,00 m+NAP) Dekzand 6,30 m+NAP	0-40	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	40-45	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, zwak humeus zand	Aa
	45-55	Bruin-licht grijs matig fijn, zwak siltig, zand	E
	55-70	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	70-90	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	90	#	
3			
(Maaiveld 7,00 m+NAP) Dekzand 6,50 m+NAP	0-30	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	30-40	Bruingrijs matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand, steenkool	Aa
	40-50	Geel/geelbruin matig fijn, zwak siltig, zand	BC
	50-60	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	60-65	Geel matig fijn, zwak siltig zand, enkel gleyverschijnselen	C (dekzand)
	65	#	
4			
(Maaiveld 6,95 m+NAP) Dekzand 6,55 m+NAP	0-20	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	20-30	Geel/geelbruin matig fijn, zwak siltig, zand	Aa (opgebracht)
	30-35	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	35-40	Donkerbruin – bruin – geel matig fijn, zwak siltig, zand	BC
	40-50	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	50-60	Geel matig fijn, zwak siltig zand, iets grind	C (dekzand)
	60	#	
5			
(Maaiveld 6,95 m+NAP) Dekzand 6,65 m+NAP	0-20	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	20-25	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	25-30	Donkerbruin – bruin – geel matig fijn, zwak siltig, zand	BC
	30-50	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	50-60	Geel fijn, zwak siltig, enkele leemlagen, lichte gleyverschijnselen	CI (oud dekzand)
	60	#	

6			
(Maaiveld 7,00 m+NAP) Dekzand 6,60 m+NAP	0-20	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	20-30	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	30-40	Donkerbruin – bruin – geel matig fijn, zwak siltig, zand	BC
	40-60	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	60	#	
7			
(Maaiveld 6,95 m+NAP) Dekzand 6,55 m+NAP	0-30	Donkergrijsbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	AapI (bouwvoor)
	30-40	Donkerbruin matig fijn, zwak siltig, matig humeus zand	Bh
	40-50	Geel matig fijn, zwak siltig zand	C (dekzand)
	50-60	Geel matig fijn, zwak siltig zand, gleyverschijnselen	C (dekzand)
	60	#	